

عنوان مقاله:

سنجش و سازش عقل، نقل و عشق در هرم معرفتی مولانا

محل انتشار:

پژوهشنامه ادب غنایی، دوره 14، شماره 26 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

منصور نیک پناه - استادیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه سراوان

ابراهیم نوری - استادیار گروه معارف اسلامی دانشگاه سیستان و بلوچستان

خلاصه مقاله:

مولانا در اشعار غنایی مثنوی که حاصل تعامل سازنده و دوجانبه بنده با معبود است پارامترهایی در معرفت و وصال حق دخیل می داند. نغمه های عارفانه‌ی این اثر سترگ، حاصل قلبی سرشار از عشق و معرفت به خالق است. برای متحلی شدن به این درجه از محبت، ساز و کارهایی در مثنوی منعکس شده است. اولین ابزار لازم، عقل و برهان است؛ البته نه هر عقلی با هر کیفیتی. مولوی یکی از مهمترین کارکردهای عقل را فهم باورهای دینی و رفع تعارض و تناقض از مدعیات دینی می‌داند، تمام تعریف و تمجیدی که وی از جایگاه خرد و خردورزی به عمل می‌آورد به همین کارکرد عقل برمی‌گردد. رکن دوم این ماجرا عشق است. بدون غلبه و فوران محبت بنده به صانع - که حاصل معرفت عمیق است - طی مسیر وصال ممکن نیست. ضلع سوم آن سایه‌ی میمون قرآن و شرعیت است که شاخصه‌ی عرفان اسلامی و منبع ارتزاق معنویت است. در این پژوهش با روش تحلیلی-توصیفی به صورت مستدل به طراحی هندسه معرفت دینی مولوی پرداخته شده و به این نتیجه رسیده است که عقل، نقل و عشق و به عبارتی برهان، قرآن و عرفان اضلاع جدانشدنی مثلث و هرم معرفت دینی مولوی است.

کلمات کلیدی:

مولوی، معرفت، دین، قرآن، برهان، عرفان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/860979>

